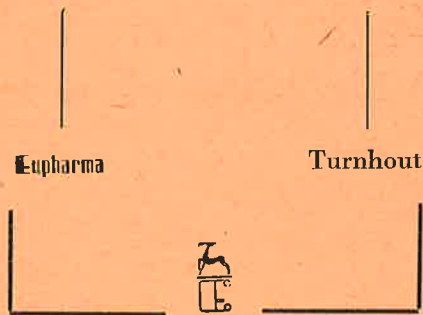

Laboratoria Dr. C. JANSSEN

**PEDICURE -
SCHOENMAKERIJ**

Ernest van Bauwel
Grote Steenweg 1
BERCHEM (Warande)
Tel. 39.82.59

*Alle orthopedische hulpmiddelen
Verkoop van Pedro Kinder-
schoentjes (met steunzool)*

DE STANDAARD

**HET DAGBLAD
VOOR DE AFGESTUDEERDEN**

Emiel Jacqmainlaan 127 - BRUSSEL

*Geen tegenspraak meer
HET VONNIS IS GEVELD*

**GENERATOR KOLEN
10/20 en 6/12**

*geven min dan 3%
aan asse en 600
kalorieën meer!
ZIJN BIJGEVOLG
DE VOORDELIGSTE
KOLEN!*

**BESTEL NU
MET ZOMERPREMIE**

**ENKEL TE VERKRIJGEN:
KOLENHANDEL H. DOCKX
TURNHOUTSEBAAN 397-399
BORGERHOUT - TEL. 35.28.08 - 35.67.35**

Mededelingsblad van het

A.V.O.H.V.

Inhoud

De Vlaamse Dag *De Redactie*
Over het Nederlands in Duitsland
Josef Kempen

Vlaanderen in de wereld
Het Nederlands als Europese taal erkend
M. De Laere O.P.

Mededelingen

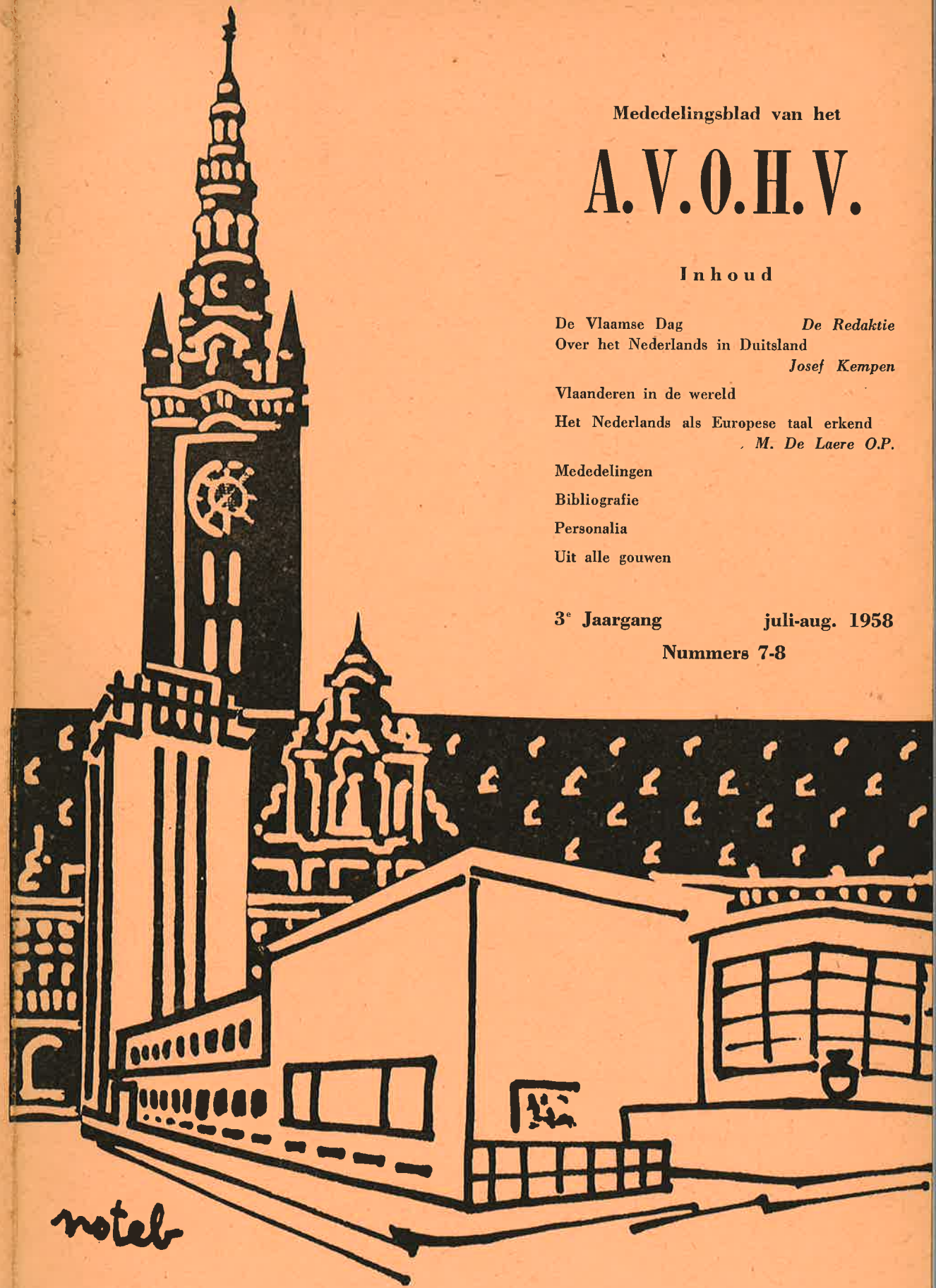
Bibliografie

Personalialia

Uit alle gouwen

3e Jaargang juli-aug. 1958

Nummers 7-8

ZUIGELINGEN-EN DIETVOEDING
VAN EIGEN BODEM
HOOGSTE KWALITEIT

gracilac

volle gezuurde melk
voor zuigelingen

premalac

half-afgeroomde
gezuurde melk
voor zuigelingen

Diédex

voedingsuiker

annalac

zoutloze half-vette melk

desal

zoutloze melk voor
toekomstige moeders

plenolac

volle melk

DIADAL N.V. NOSTA
OPWIJK

MEEST MODERNE EN WETENSCHAPPELIJKE DIETVOEDING

J. Pinc

MEDEDELINGSBLAD

VAN HET

ALGEMEEN

VLAAMS OUD-HOOGSTUDENTEN VERBOND

REDAKTIE : Mr. J. Heinz, Violierstraat, 4, Antwerpen.

BEHEER : Sekretariaat van het A.V.O.H.V., Nieuwbrug, 21, Brussel (P.R. nr 42.92.38).

PUBLICITEIT : N.V. Publicarto, Wetstraat, 208, Brussel (tel. 02.339630).

De Vlaamse Dag

Zondag 6 juli 1958 staat in de annalen van de Wereldtentoonstelling 1958 geboekt als de Vlaamse Dag. Waar landen en volkeren uit alle werelddelen, te Brussel zijn gekomen om te getuigen van hun bestaan en betekenis, daar heeft ook het Vlaamse Volk zijn levenswil bevestigd op eigen bodem. Dit feit — het is niet vanzelf gegaan, zoals vele « normale » dingen in België — gedenken wij als een symbool voor ons verleden en een signaal voor onze toekomst. De zin van deze dag werd door drie vooraanstaanden op de academische zitting in het groot Auditorium met brio vertolkt. Nadat de gouverneur van Antwerpen, dhr. R. De Clerck, aan wiens zijde de andere gouwheren van de vlaamse provincies hadden plaatsgenomen, deze dag had begroet als een dag van bezinning, konfrontatie en samenhang, waarop wij de vlaamse bijdrage tot de wereld van morgen zelfbewust naar voren mogen brengen : onze kunstzin, onze arbeidskracht, onze degelijkheid en onze levensblijheid, werd de « vlaamse balans » opgemaakt.

De Heer Achilles MUSSCHE, Voorzitter van de Vereniging der Vlaamse Letterkundigen en van het August Vermeylenfonds, stelde het probleem van Vlaanderen NU, in een onvergetelijke verwoording. « Welke zijn onze kansen in de wereld van morgen ?... Wij komen van ver met ons volk... Het is nog maar 50 jaar geleden dat wij tot 60 % analfabeten telden, dat overal bedelaars rondzwierven, dat armoede en achterstand ons deel waren. Het is pas sedert oktober 1930 dat wij ons eigen Universiteit bezitten... De inertie van drie volle eeuwen dragen wij in onze ledematen : wij zijn daardoor een volk geworden van eerder trage mensen, traag in ons spreken, traag in onze gang, en het gevaar is niet uitgesloten dat wij het ritme van deze tijd niet kunnen bijhouden. Wij hebben bovendien nog altijd de last van onze Vlaamse Beweging te torsen. Hoeveel schatten van Vlaamse energie werden er zonder bedenken uitgestort in die strijd — talent en energie die andere volken aan konstruktieve arbeid konden besteden... Wie van ons ziet niet verlangend uit naar het einde van deze strijd om eindelijk in een normaal geworden vaderland ons onbelemmerd volledig te kunnen ontplooiën ?... En toch moeten wij nog ondervinden hoe onverzoenlijk zekere Brusselse machthebbers ons, in onze taal, nog altijd misprijzen en negeren. Goed dan, de Vlaamse Beweging gaat voort en wij zullen ze voeren zolang het moet. En terwijl de meer dan honderdjarige strijd voor de handhaving van de Nederlandse kultuur in de Belgische Staat nog niet is uitgestreden, vervullen ons reeds nieuwe zorgen over de positie van onze Nederlandse stam in het z.g.n. « klein Europa »...

Zijn wij dan geen Vlamingen meer om Europeërs te worden? Zijn wij dan de bezielende leuze van Vermeulen vergeten?... Toch blijven wij wat wij waren: dezelfde goede Europeërs, — of liever, in deze 2de helft van de 20ste eeuw, dezelfde goede wereldburgers. Omdat wij tot een klein volk behoren (nu met 17 miljoen toch! not. red.) sluiten wij ons niet op en vinden zonder veel moeite een syntese tussen deze drie krachten: ons gevoel van persoonlijke zelfstandigheid, onze genegenheid voor het stukje geboortegrond, en het besef van onze verbondenheid met alle andere mensen op aarde. Ik hier — en voor de minste onder ons geldt hetzelfde — ik hier, in al mijn kleinheid, in al mijn duistere onbekendheid onder de miljoenen en miljoenen, IK toch, een mens, ik ben Achilles Mussche, Vlaming van geboorte, Vlaming met mijn gevoel, Vlaming door duizend en één herinneringen, en voor de rest, een wereldburger met mijn geest, met mijn wil, met mijn geweten... « Maar wij moeten op onze hoede zijn... in veel van die Europese organismen is de Europese geest nog altijd verre zoek... In een wereld van de massa en het getal, van motoren en automaten, zullen de kleine gemeenschappen tegen de bedreiging van nivellering der internationaliserende krachten moeten strijden... Het is nodig dat wij dit als mannen onder de ogen zien om er ons tegen te weer te stellen als wij werkelijk ons eigen wezen, onze eigen Vlaamse persoonlijkheid willen behouden. En wij moeten dit willen, voor onszelf en voor Europa. Voor onszelf, omdat men desnoods individuen kan verfransen of verduitsen, maar niet gans een volk of het gebeurt ten koste van zijn kultuurscheppend vermogen: de ervaring in de grensgebieden heeft dat genoegzaam aangetoond. Voor Europa meteen, want de kultuur leeft van verscheidenheid, oorspronkelijkheid. Europa, de wereld mag geen eenvormige massa worden, maar een *vrije federatie van levende volksgemeenschappen*, als een groot symfonisch orkest. *Maar wij moeten dan ook zorgen voor een eigen partij in dat Europese samenspel...* Als wij stem willen hebben in de wereld, moeten wij aan de wereld iets te zeggen hebben... weer een eigen Vlaamse bijdrage leveren, zoals wij dat gedaan hebben in de late Middeleeuwen en in de Renaissance... Wij moeten waken over de gezondheid en de welvaart van ons volk, dat — laten wij dat nooit vergeten — voor— 80 t.h. uit de kleine mensen bestaat; wij moeten arbeid vinden voor onze duizenden werklozen; wij moeten Antwerpen openhouden als onze wijde poort op de zee; wij moeten het Limburgse kolenbekken in al zijn mogelijkheden industrializeren, wij moeten onze technische scholen en onze universiteiten de nodige uitrusting verschaffen, wij moeten onze kleine stadjes tot economische bedrijvigheid en geestelijk leven brengen, wij moeten onze schrijvers en kunstenaars de kans geven om zich te ontplooien, wij moeten in ieder van ons een edele eerezucht en de wil tot grootheid wekken. *En wij moeten ook, als dat nodig is, als Vlamingen allen samen kunnen staan, naast elkaar, in Vlaamse eenheid voor de regeling van de nog onopgeloste vraagstukken in de Belgische Staat.* Want wij hebben vertrouwen in ons volk... Op eigen krachten, gans alleen is ons volk uit zijn ondergang opgestaan, en die onverwoestbare vitaliteit... is het werk van mensen geweest, van al die edele kleine Vlaamse mensen die ons in de laatste honderd jaren zijn voorgedaan... »

Na deze schitterende rede waarin alles werd gezegd dat paste op een Vlaamse Werelddag, kregen wij de luciede vingerwijzingen van een man der wetenschap.

De Heer P. LAMBRECHTS, Rektor der Rijksuniversiteit en algemeen voorzitter van het Willemsfonds, sprak over de stand en uitzichten van het Vlaamse geestesleven. Ongetwijfeld is de betekenis van het vlaamse landsgedeelte in de laatste decennia steeds stijgend in Belgisch staatsverband. De vier vlaamse provincies met het arrondissement Leuven vormen 50,8 % der bevolking sedert 1957. Dit belangrijk verschijnsel gaat gepaard met diepgaande

veranderingen in de sociale en vooral economische structuur. Wij staan aan de drempel van een hoopvolle evolutie, waarin we eerst onze achterstand moeten ophalen. De oplossing der economische problemen zal in de toekomst wezenlijk het cultureel uitzicht van ons volk bepalen, in de zin van een uitstekende stimulans voor een rijk gevarieerd geestesleven... Sedert een half-eeuw is een lange weg afgelegd voor het veilig stellen van onze taal, en daarvoor van ons voortbestaan als volk; het ogenblik is daar om ons te bezinnen op de innerlijke positie van ons eigen geestesleven.

De taal der cijfers zegt dat ons aandeel in het kultuurleven van België nog niet op het peil staat van ons demografisch overwicht... Ligt zulks niet voor een deel aan ons zelf? Houden wij gelijken tred met de franstaligen in ons land op het gebied der zuivere en toegepaste wetenschappen? Hebben wij ons aandeel in de studiebeurzen, hoeveel vlaamse laureaten zijn er in verhouding tot franse? (Deze pertinente vragen van de Gentse Rektor mogen de Vlaamse studerende jeugd op een tekortkoming wijzen, maar wij zouden toch willen opmerken dat de officiële instanties daarin een grote verantwoordelijkheid dragen. Hoe worden bv. de toelagen verdeeld voor wetenschappelijk onderzoek, in de Academiën, enz. Worden onze laureaten niet dikwijls gekozen door mensen die onvoldoende vertrouwd zijn met de mentaliteit (indien niet met de taal) van het vlaamse landsgedeelte?... Wat er ook van zij, de eminente spreker heeft gelijk met de opkomende generaties aan te zetten tot groter inspanning en betere prestaties... — Red.)

« Onbevredigend noem ik het aandeel van de Vlamingen in de zuivere en toegepaste wetenschappen, vooral met het oog op de noodzakelijke industrialisatie van het vlaamse land. Ik weet wel dat het geestelijk niveau van een volk niet uitsluitend wordt bepaald door zijn wetenschappelijke bedrijvigheid... Maar onloochenbaar is ook dat in onze moderne maatschappij beide begrippen moeilijk te scheiden zijn. Zodat ik het mij tot plicht reken erop te wijzen dat een grote inspanning is vereist willen de Vlamingen hun normaal aandeel bereiken in de wetenschappelijke activiteit van het land! Spreker wijst weer op de taal der cijfers: Het lager onderwijs geeft als verhouding vijf nederlandstaligen tegen drie franstaligen; het middelbaar onderwijs telt 1.500 nederlandstaligen méér dan franstaligen; het Hoger Onderwijs geeft een omgekeerde verhouding: Drie nederlandstaligen tegen vijf franstaligen. (Deze cijfers kunnen geïnterpreteerd worden als een falen van de Vlamingen, maar ook als een schuld van de belgische toestanden: ons Nederlandstalig Hoger Onderwijs bv. voldoet niet meer aan de behoeften der vlaamse studerenden, die normaal 60 % zouden moeten uitmaken tegen 40 %, en niet omgekeerd. De eminente spreker zal zeker de brochure hebben gelezen van het A.V.O.H.V. over een Vlaamse Universiteit te Antwerpen — not. Red.). Besluitend, doet de Gentse Rektor een bezielende oproep tot de Vlaamse jeugd: Zij moet streven naar wetenschappelijke volmaking, minder utilitaristisch zijn (« zo spoedig mogelijk z'n brood verdienen, onmiddellijk een vaste loopbaan hebben of een renderende betrekking »: acht hij verkeerde slogans, die een grote hinderpaal vormen naar onze volledige ontplooiing) maar zin ontwikkelen voor « grandezza », deze zin voor grootheid die onze voorvaders tot geniale scheppingskracht heeft geleid over alle landen... Moge onze moderne jeugd hoge ambities hebben, zelfs risico's willen lopen, in het besef dat haar nog een heerlijke taak te wachten staat...

Het slotakkoord werd gegeven door Z. Exc. Mgr. VAN WAHEYENBERGH, Rektor der Katholieke Universiteit te Leuven. 1958: deze Wereldtentoonstelling, gewijd aan de mens, zijn kultuur, zijn stoffelijke en geestelijke welvaart, doet ons terugblikken tot 1910... Toen had Brussel ook zijn Exposition universelle, waar stond toen de vlaamse mens, waar is hij nu beland? De mens! Wij Vlamingen met een edel verleden en krachtige blik in de toe-

komst, weten dat de mens wortelt in een volk. Het onze heeft zijn strijd gestreden om welvaart, vrede en geluk en worstelt tegen de willekeur van een politieke schijnbare minderwaardigheid. Heden verklaart bevestigend hier Vlaanderen zijn krachtige wil om te leven, te werken en te bloeien, en zoals weleer, zijn plaats in te nemen, met eigen taal en eigen zeden, met eigen bestrevingen en betrachtingen, in een verenigd Europa en in een vredelievende wereld... Ik blik terug op 1910: hier te Laken, onze bescheiden katholieke vlaamse studentenbond, ijverend voor opstanding van onze minderwaardiggehouden mensen met de tergende sociale kloof tussen intellectuelen en volk... Welke weg hebben wij afgelegd sindsdien: hier mag hulde gebracht worden aan de duizende die erom gezwoegd en geleden hebben, opdat uit houwe trouwe Moederland herboren worde... Het verleden leeft in ons: dat noeste volk met zijn dadendurf; het vrome Vlaanderen, land der vromen; het goede Vlaanderen, land der goeden; het dappere, koene Vlaanderen, land der koe-nen; in één woord: « Vlaanderen, land der mijnen », dat we beminnen omdat onze liefde het gevoel is van allen op één bodem... De toekomst vangt heden aan. Maar die toekomst hangt van ons allen af. Het eigen Vlaams karakter met eigen taal wordt bedreigd door een te fel uitdeinende opsorping in een vereend Europa... Dat zal niet als we er, naar Vermeylen's woord voor zorgen « echte Vlamingen te zijn om Europeërs te worden ». Dit Moederland wordt herboren uit trouw, volksfierheid, voornaamheid, sociale bezorgdheid, kristelijke caritas steunend op rechtvaardigheid. Geen haat, geen oneerlijkheid, maar liefde tot de mensen, ook ... de eigen mensen. « *Er kome verzoening door reeds te lang uitgebleven kwijschelding aan allen die niet misdadigers zijn van gemeen recht* ». Koesteren we geen droombeelden, laten onze daden stroken met onze inzichten, dat de klank van onze taal verdiene geëerbiedigd te worden, door opleiding van onze mensen tot geschoolde en ontwikkelde krachten. België moet zijn plicht nakomen, om dank zij de nodige beleggingen aan Vlaanderen zowel als aan Wallonië, zijn plaats te verzekeren in wetenschappelijk, economisch en cultureel opzicht...

Zo staan we in een Nieuwe Tijd. Met waardigheid door eerbied voor het eigene, met kennis en kunde in wetenschap en kunst, door arbeid en trouw, mogen we de dag van morgen ingaan, als vrije vlaamse mensen...

Wij brengen hier een warme hulde aan Mgr. Van Waeyenbergh, Rektor Lambrechts en Achilles Mussche omdat zij de heuglijke Vlaamse Dag in zijn ware betekenis hebben belicht voor de duizende Vlamingen die hem ter plaatse of in de aether met geladen gevoelens hebben gevierd. Haec olim meminisse juvabit. Het keurig openluchtfeest op het Voorplein, 's namiddags de geestdriftige opvoering van « De Schelde » oratorio van Peter Benoit, des avonds, vonden wij waardig van de inzet.

Wij houden niet van complimenten, maar kunnen niet nalaten alle inrichters en medewerkers geluk te wensen, voor het gepresteerde werk om te eindigen met een eresaluut voor het onvolprezen Vlaams Jeugdkomitee voor de W.T.

Reiken wij elkander de hand, Vlamingen van alle richtingen, zonder afstand te doen van eigen overtuiging, maar in natuurlijke verbondenheid. Naast de Vlaamse eenheid moeten wij, aldus sprak Achilles Mussche, voor de vrijwaring van onze taal en cultuur in Europa, ook met het Noorden onverbreekelijk schouder aan schouder staan. Ons, 17 miljoen Nederlandsprekenden, wacht hetzelfde lot, wij moeten samen handhaven. O Nederland, o Vrijheid!...

De Redaktie.

Nota van de Redaktie:

Dit vakantienummer staat in het teken van de Wereldtentoonstelling Brussel 58, om van de vlaamse aanwezigheid te getuigen.

Over het Nederlands in Duitsland

Het doet wellicht wat vreemd aan. Dit onderwerp verwacht men niet. Tenminste niet buiten de kring van de tienduizenden in Westduitsland wonende Nederlanders, buiten de Niederländisch-Deutsche Arbeitsgemeinschaften, de Studentenverenigingen en de Nederlandse taalkursussen aan sommige scholen, volksuniversiteiten en soortgelijke instituten. En toch levert een kort onderzoek op dit gebied wel verrassende en interessante resultaten op.

Reeds in het verleden is de invloed van Nederland en zijn taal in de Duitse grensprovincies niet gering geweest. In sommige gevallen heeft het Nederlands er in ambt, school en kerk een vaste positie gehad. Zo was het b.v. in Oostfriesland, Bentheim, en aan de Nederrijn benoorden van Krefeld. In verschillende Duitse grensdorpen wordt hedentendage nog in het Nederlands gepreekt. De volkstaal in de genoemde gebieden sluit dan ook nauw bij de Nederlandse dialecten aan, of wordt er nog toe gerekend. Zo ligt een oppervlakkig verhoogd Duits voorveld quasi beschermend voor het officiële Nederlandse taalgebied. Het Nederlands zelf is er echter een vreemde taal geworden die men niet meer leert, en boeken en kranten in die taal worden er niet meer gekocht. Dat hoeft ook niet, want de Nederlander leert Frans, Engels en Duits. Hij begint soms al Frans te praten zodra hij de grens naar Vlaanderen heeft overschreden, of hij sluit zich als emigrant bij de Engelse groep in Zuidafrika aan. Vanzelfsprekend kan de bewuste Vlaming of Afrikaander zulk een houding weinig waarderen. Zelfs thuis in Nederland worden vaak genoeg goede, maar doodgewone Hollandse woorden door een anglicisme in het nauw gebracht.

Als hij spreekt of correspondeert met een Duitser (ook een die het Nederlands machtig is), staat de Nederlander meestal op het gebruik van het Duits, en dat niet alleen in het buitenland. Het resultaat ervan is, dat de Duitsers steeds zullen zeggen: lass sie deutsch reden! De Nederlandse opschriften tussen al die Franse of Engelse langs de Duitse grens, zijn daarom ook zo schaars of slecht gesteld. Vandaar ook de spelling « Nijmegen » of « Nymwegen » op de rijtuigen van de Duitse Bundesbahn, en de « diables rouges » in de Duitse sportpers in plaats van het zonder meer verstaanbare « Rode Duivels ». Maar men citeert enkel Franstalige bladen uit België. Nederlandse namen spellen is overigens « Glückssache ». Zo kan een man als van der Wilt tweemaal verschijnen: als Vander en nog eens als Wilt, en de sportpers komt tot een aantal van twaalf! De uitspraak is van dezelfde kwaliteit. Zelfs de Duitse radio spreekt Nederlandse namen meestal uit, overeenkomstig de Duitse regels. Vandaar dan ook spellingen als « Vermöhlen, Bührmann, de Buhr ». Brieven naar het in Duitsland onbekende « MEURS » worden door de Duitse post, die geen Nederlands schijnt te kennen, maar naar « NEUSS » gezonden. De Duitse grensbeambten spreken meestal een paar talen — behalve Nederlands, want de Nederlanders spreken Duits. En toch, wanneer zij op het gebruik van hun taal stonden, zouden de ambtenaren hun houding tegenover dit kleine taaltje als een « zonder meer verstaanbaar soort platduits » wel moeten wijzigen evenals hun standpunt van « lass sie deutsch reden! ». Door al te grote inschikkelijkheid, door beschaafd en beleefd doen, door een tekort aan taalbesef en aan trots op het eigene is de naoorlogse slag aan deze taalgrens zonder strijd verloren. De taal van bijna 17 miljoen mensen wordt over het hoofd gezien. Waarom?

Er zijn b.v. Nederlandse juristen die hun akten in het Duits naar Duitsland

sturen, daarom is er ook zo weinig behoefte aan een tolk of vertaler voor Nederlands. Er zijn klanten die hun orders in het Duits plaatsen, enz. Nederlands leren is voor de Duitser overbodig, zelfs in handel en nijverheid, alhoewel Nederland Duitslands beste klant is en hier een mogelijkheid bezit om zijn taal te doen gelden. Terwijl toch de grote naties miljoenen besteden om voor hun cultuur en taal in de hele wereld propaganda te maken door hun Amerika-Huizen, hun British Centres, hun Centres d'Etudes Français en zelfs Belgische Huizen, heeft het kleine Nederland — al wordt het bijna verdrukt temidden van zijn grote burens, en al voert het voortdurend strijd tegen germanismen en anglicismen enz. — aan kulturele expansie schijnbaar geen grote behoefte. Terughoudend en zelfgenoegzaam als het is, raakt het Nederlands al spoedig in het defensief en het komt er ook zo nauw niet meer uit, tenzij kulturele verdragen en andere activiteiten een einde maken aan deze « splendid isolation ». Anders zal de gemiddelde Duitser van een Nederlandse taal en cultuur waar hij geen toegang toe heeft, ook verder nauwelijks iets merken. Ook niet bij de Nederlandse, Belgische of Zuidafrikaanse vertegenwoordigingen in Duitsland. Een betrekking bij hen? Daarvoor strekt het Nederlands zeker tot aanbeveling, maar meer ook niet. De SABENA, TREK AIRWAYS — en de KLM kondigen op het vliegveld te Düsseldorf niets in het Nederlands of Afrikaans af. « We hebben niemand die Nederlands spreekt. Trouwens, onze Nederlandse passagiers verstaan Engels en Duits », verklaart de vriendelijke KLM-juffer er op kantoor, in het Duits. Of er ooit iemand van de Nederlandse passagiers naar vraagt??

Zijn overigens de Duitse vertegenwoordigingen de Duitse talen machtig? Van verfransing of verengelsing heeft men in Westduitsland geen flauw idee. Voor de Duitser is België meestal Frans, en zo dwingt hij de Vlaming tot het gebruik van het Frans. De opschriften en verklaringen tijdens de tentoonstelling Belgisch Kongo te Düsseldorf in 1956 werden dan ook alleen in het Frans en in slecht Duits gegeven. De « Belgen » daar, evenals de tolk spraken geen Nederlands. Ook de Duitse pers schrijft nog « Malines » of « Gand »; in de schoolatlas staat enkel « Campine », nooit « Kempenland », naast het leuke « Leopoldsbury ». De schoolboeken noemen het Vlaams een taal die aan het Nederlands en het Platduits verwant is. De gemiddelde Duitser weet over het algemeen niet dat er taaleenheid tussen Vlaams-België en Nederland bestaat, ook al woont hij nog geen 50 Km van de grens af. Sommigen spreken zelfs van een « Belgische » taal. De circulaires van de Deutsche Akademische Austauschdienst te Bonn vragen voor studentenbeurzen naar België slechts getuigschriften aangaande de kennis van het Frans. Wat doet zulk een Duits student dan, als hij b.v. in Gent terechtkomt — indien dat dan nog mogelijk is. En sommige Duitse Reis- en Verkeersbureaux sturen hun folders in het Frans en Engels naar België. Het is maar een schrale troost dat andere landen evenmin diplomatiek optreden, zoals de daardoor veroorzaakte incidenten voor het Franse paviljoen op de expo bewezen hebben. Maar is dit alles te verwonderen zo lang nog Nederlandse firma's met Vlaamse of Vlaamse onderling — in het Frans korresponderen of adverteren? Zo lang Nederlandse ambtenaren aan de grens hun taal niet belangrijk verklaren; 17 miljoen mensen hun vreemdtalige films en soms ook TV niet gesynchroniseerd (willen?) krijgen; Belgische diplomaten ertoe over gaan, enkel Franse films aan te bieden of Nederlandse brieven in een andere taal beantwoorden, Belgische spoorweg- en grensbeambten slecht of geen Nederlands spreken (probeert u het maar eens op hun kantoor in Keulen); en zo lang aan het Europa-College te Brugge slechts Franse en Engelse cursussen bestaan.

Daartegenover staat nu de ontwikkeling in de andere supranationale instellingen, zoals b.v. de KSG. Ook het BENELUX-Parlement is overwegend Neder-

landstalig. Zulke nieuwe, Europese aspecten en een gezonder, aktiever taalbesef in Holland en België, vooral in en om Brussel, zo ook van grote invloed op de beoordeling en beoefening van het Nederlands in Duitsland zijn: twee Nederlandstalige buurlanden zou men er op de duur toch niet willen en kunnen ignoreren, maar één misschien wel. In het Europa van de 6 schuilen overigens nog negatieve aspecten. Ze kunnen het Nederlandse taalgebied — naar voorbeeld van de « Vlaamse kust met buitenlandse arbeiders en burgers, zelfs uit overzeese gebiedsdelen, overtrekken. Daarentegen kunnen de Nederlands/Vlaamse importers nog een zekere druk op hun buitenlandse leveranciers uitoefenen. De Duitse taalinstututen zouden dan ook Nederlands gaan geven — een kwestie van « Angebot und Nachfrage ». Een evt. losmaking van het Nederlands uit de germanistiek — dus zonder verplichte examenkombinatie met het Duits — zou voor de student een welkome stimulans tot de studie ervan zijn. In dit opzicht heeft Keulen, door ligging en geschiedenis de meest geschikte plaats voor het Nederlands, weer een stap achteruitgedaan: de studenten in ekonomie en sociale wetenschappen mogen daar het Nederlands niet meer als onafhankelijk examenbijvak kiezen. Een professoraat in 't Nederlands voor de laatste wetenschappelijk verantwoorde opleiding der studenten is uiteindelijk toch niet ingesteld. De Duitse neerlandicus en zijn lektor kunnen daarom weinig meer doen dan het Nederlands bij een groepje liefhebbers in leven houden. Het is nl. geen schoolvak, brengt dus niets op en betekent door zijn verplichte combinatie met Duits een additionele belasting. Afrikaans is nog veel minder bekend, laat staan het zo goed als onbekende moderne Fries, Nederlands tweede germaanse taal. De niet-Neerlandicus meent zulke Nederduitse peripherietaaltjes dan ook zonder veel studie te kunnen verstaan. Ze lijken hem soms ook te veel op het door hem als een sociale barrière beschouwde platduits. Hij verbaast zich er telkens telkens over dat men Nederlands kan bestuderen, want er is toch niets...

Zonder professoraten, zonder een onafhankelijk examen- en althans fakultatief schoolvak in de Westduitse grensprovincies (waar men meer en meer Russisch op school gaat leren), blijft Nederlands een op sterven na dood aanhangsel van het Duits, dat niet ernstig wordt opgenomen. Welke beschaafde Duitser kan ook maar drie Nederlandse dichters of auteurs noemen; of zich van het werk zijner Nederlandse kollega's op de hoogte stellen; wie heeft een echte verhouding tegenover het doorreisde Nederlands/Vlaamse gebied. Welke Duitser meent niet eerst het verre en verste verleden te moeten doorkijken, waar de serieuze wetenschap schijnbaar pas begint, en de stamverwante buurman en het heden, ten gunste van het verleden, maar te verwaarlozen. De waarde van een natie en haar cultuur worden echter niet bepaald door grote linguïstische of ruimtelijke afstand, of door het getal, anders zou inderdaad een Italiaan geen Spaans, en een Duitser geen germaanse talen meer moeten leren.

En toch, waarom zou naast de belangstelling voor Duits in Nederland en Vlaanderen — na 1945 niet zo vanzelfsprekend — niet omgekeerd het Nederlands ook in Duitsland belangstelling vinden, misschien door een gezamenlijk initiatief van de betrokken regeringen, industrie en koophandel. De vraag rijst echter: zal de toerist en politicus, de industrieel en handelaar beseffen dat hier een, of wel de kans ligt, om 't Nederlands in het buitenland weer het aanzien te verschaffen dat het als draagster ener oude, onafhankelijke en rijke cultuur verdient?

Josef Kempen,
Neuss-Rhein, Schillerstr. 27
1958

Vlaanderen in de wereld

Aan dit tema wijdde de Stichting Lodewijk De Raet, haar negende studieweek, te Brussel, van 25 tot 30 augustus jl. gehouden.

Wij willen, aldus de Voorzitter Dr. M. Van Haegendoren, bij zijn welkomsgroet, nagaan hoe de wereld de Vlaamse cultuur ziet, welke de betekenis is van de nationale bewegingen, en de onze met die van andere volkeren konfronteren.

Ten gerieve van onze academici, geven we een bondig verslag van de voornaamste spreekbeurten ten eerste om hun intrinsieke documentaire waarde, ten tweede, om te reageren tegen de onverschilligheid — of het minderwaardigheidsgevoel — van vele vlaamse «intellektuelen».

Prof. Dr. H. de Vries Reilingh, professor in de sociologie aan de gemeentelijke Universiteit te Amsterdam, behandelde «het Nederlands standpunt t.o.v. de Vlaamse Beweging». Het is een feit dat de meeste Nederlanders geen mening hebben over de Vlaamse Beweging, dat zij de Vlamingen gewoon als buitenlanders beschouwen, burgers van een vreemde staat. Dit wordt in Vlaanderen dikwijls uit het oog verloren, wanneer de gedragingen van de «Hollanders» in België verwondering of ontstemming baart. Het dagelijks leven van de grote massa in Nederland staat afzijdig van Vlaanderen en zelfs van Benelux. Omgekeerd trouwens weet men in (Vlaams-) België weinig over Nederlandse toestanden. De tijdgeest daarenboven werkt nauwere voeling op het ideëel plan, niet in de hand, waar hij opteert voor een materialistische levenswijze. Alleen een kleine minderheid, «kultureel ingesteld» kan belangstelling opbrengen voor de Vlaamse beweging, als de draagster van het nationaal bewustzijn, in de breedste historische zin genomen. Gewis talrijke «kontakten» hebben bestaan sedert meerdere generaties, zij waren bijzonder vruchtbaar in de periode tussen de twee wereldoorlogen, tussen letterkundigen en studerende. Aldus ontstonden wederzijdse kennis en waardering, en verviel menig misverstand.

Spreeker meent dat sommige «totalitaire verschijnselen» verdere groei van verstandhouding hebben geremd en dat de kollaboratie tijdens de laatste oorlog veel kwaad heeft gedaan, alhoewel zij in Noord en Zuid verschillende aspecten had. Toen Benelux tot stand kwam een tiental jaren geleden, «ontdekten» de Nederlanders terug de Vlamingen. Samenwerking ook op «officieel vlak», betekent aanwinst voor de Nederlandse taalgemeenschap, en hier speelt de economische ontwikkeling van Brabant en Limburg, — als grensgebieden — een niet te onderschatten rol. Geleidelijk komt men tot meer begrip voor de Vlaamse belangen, die in België een federalistische structuur vragen. Deze tendens loopt parallel met de algemeen Europese federalistische strevingen.

Tot besluit meent Prof. de Vries Reilingh te mogen stellen dat de Vlaamse Beweging nu ernstiger wordt opgenomen, als een strijd van de Vlamingen voor emancipatie binnen de grenzen van de Belgische Staat. Nederland evenwel houdt vooral aan Benelux, en zou meer actief besef moeten krijgen van de Vlaamse problemen als zodanig en hun betekenis voor de gelding der Nederlandse cultuur.

Dat de Vlamingen van hun kant alles vermijden wat zou lijken op een hegemonie van konfessionelen aard, dat zij een deel van de weg naar hun noordse — nuchtere — partners afleggen, en een doelbewuste A.B.N.-politiek voeren die onvermijdelijk zal leiden tot beter begrip en groter waardering. Persoonlijk contact op brede schaal, waar families, scholen, universiteiten, instellingen een eigen rol te vervullen hebben, zal een levende band smeden tussen Noord en Zuid.

De Hr. J. Smit, directeur van de Regionale Omroep Radio Noord (Nederland), en bestuurslid van de Fryske Forlening in Federaal Europa, onderzocht «de kulturele nationale vraagstukken van de Europese minderheden». Een minderheid is een bevolkingsgroep binnen het gebied van een staat, gebonden aan een bepaald grondgebied, met eigen kenmerken en meestal met een eigen taal. Aldus leven in Zwitserland verschillende volkeren naast elkaar. In Nederland leeft de friese minderheid.

Met dit verschil, dat in Zwitserland alle groepen gelijke rechten hebben, ook op taalgebied, en geen zgz. «als minderheid» geduld wordt. Friesland verloor zijn eigen rechtstaal en bestuurstaal rond de 15e eeuw, wanneer verscheidene culturen uit de Middeleeuwen werden opgeslorpt en regionen rond één centrum samengebracht. De nieuwe tijd evolueerde naar de centraliserende moderne staat, daarin gesteund door de economische machten. Men ziet echter reacties ontstaan, eerst bij de kunstenaars en de wetenschappelijke zoekers. In de 19e eeuw kent dit «regionalisme» dan ook een nieuwe bloei, aanvangend met een gevoelselement, om voort te ijveren voor de eigen taal en zelfs economische ontplooiing. Zo verging het ook in Friesland, waar

de plattelandsbevolking trouw bleef aan de eigen taal. Gilbert Japiks maakte er in de 17e eeuw, opnieuw een kultuurtaal van. Onder de impuls van het romantisme ontstond in 1844 het Gezelschap voor Friese taal en literatuur, dat erin slaagde om het Fries te doen lezen en schrijven. Gans de 19e eeuw door, gaf de «Friese Beweging» het aanzijn aan verschillende aktiegroepen tot in 1938 de Friese Akademie werd gesticht.

Sedert 1945 zijn de Friezen bijzonder actief als bewuste «minderheid». Volgens spreker biedt de vooruitgang der techniek nieuwe mogelijkheden voor gezonde decentralisatie van landbouw en nijverheid. De problemen van de «minderheden» worden aldus eerst economisch, daarna politiek en kultureel gesteld.

Om leefbaar te zijn, moeten deze regionen of minderheden, met andere gebieden samenwerken in federaal verband. Voor de eigenlijke kulturele autonomie is natuurlijk het onderwijs van en in de eigen taal onontbeerlijk. De eigen taal die wij spreken en aldus handhaven, vervolgde dhr Smit, is thans ontwikkeld tot een kultuurtaal, die sedert 1945 voertaal werd in lagere scholen, gebruikt wordt in de rechtszalen en onderwezen aan vijf universiteiten. De Friese letteren varen er wel bij, en wij Friezen gevoelen voor Vlaanderen uiteraard een bijzondere simpatie. Wij willen blijven wat wij zijn, doch als mensen van onze tijd, in goede verstandhouding met onze buren. Dit referaat was verhelderend voor de vlaamse toehoorders, en mocht hier met enige nadruk vermeld worden.

Dhr. A. Carlier, vice-voorzitter van de Federalistische Unie van de Europese etnische gemeenschappen, had een tekst klaargemaakt over het Waalse standpunt tov. de Vlaamse Beweging. Wegens belet, werd deze voorgelezen door Mr. Wauthier.

De Walen weten van de Vlaamse problemen niet veel. Zij nemen vrede met het België van 1830, dat geheel op franse leest was geschoeid. In hun ogen is de Vlaamse ontvoogdinsstrijd een weg terug en ten slotte een verliespost voor de waals-franse machtspositie. Daarom zijn de (meeste) Walen anti-flamingant, daarin gesteund door de franssprekenden in Vlaanderen en Brussel. Deze simplistische en «egoïstische» visie verhindert een klare kijk op de echte betekenis van de vlaamse aktie. Jules Destrée bracht verandering in de waalse opvattingen met zijn idee van de waalse volksgemeenschap, in tegenstrijd met het concept van «Belgische natie». In zijn brief aan de Koning, dd. 15 aug. 1912, schreef hij: «er leven twee volkeren in België; elke volksgemeenschap moet zichzelf besturen». Waalse aktiegroepen ontstonden op deze grondslag, zoals de Assemblée wallonne, de concentration wallonne, de Wallonie Libre, enz. Waalse autonomie, op grond van het zelfbeschikkingsrecht der volkeren, heeft als tegenhanger: vlaamse autonomie, zelfbestuur. Van dit standpunt uit, zullen goed ingelichte en eerlijke Walen, de vlaamse rechtseisen niet kunnen afwijzen, en zichzelf elke tussenkomst ontzeggen in vlaamse aangelegenheden op basis van wederkerigheid. Verder op die weg doorredenerend, konkludeerde dhr. Carlier, dat het toekomstig Europa op federale grondslag zal moeten ingericht worden. Waarom zou Wallonië niet aanleunen bij Frankrijk en anderzijds Vlaanderen met Nederland niet «samengaan», op het kulturele vlak? Wanneer ieder meester is in eigen huis, zal het veel beter gaan dan nu het geval is, door centraal dirigisme. Deze regel van gezond verstand en van politieke wijsheid zal ook in de Europese beweging moeten gelden, indien deze niet wil stranden in onvruchtbare konstrukties. Op de belgische toestanden toegepast, betekent dit alles een herziening van de positie der hoofdstad, in vele opzichten.

In het kader van de studieweek werd een bezoek gebracht aan verschillende nationale paviljoenen der Wereldtentoonstelling. Vermeldenswaard is de ontvangst in deze van Finland en Noorwegen. Finland heeft lange tijd gelijkaardige toestanden gekend als wij hier in België. De betere klassen spraken Zweeds, de volksklassen Fins. Thans is het zover dat de Finnen in overgrote meerderheid terug hun eigen taal vonden, de Zweedssprekenden onder hen vertegenwoordigen nog 8 %. De 2.000 Lappen hebben hun eigen taal doch spreken allen ook Fins. In Noorwegen leven een 20.000 Lappen (afkomstig uit Azië), met eigen taal, zeden en klederdracht. Zij genieten dezelfde rechten als de «echte» Noren, als volwaardige staatsburgers. Eigenaardig is dat zij niet vermenen met de Noren, doch wel met de Finnen (ook van aziatische oorsprong).

Noorwegen biedt aan zijn Lappen alle rechten van onderwijs, medische hulp, doch doet niets om ze «op te slorpen», zij blijven een gesloten gemeenschap, gegroepeerd in 10 à 20 families. Naast de Zeelappen en de landbouwlappen, zijn het meest gekend de Rendierlappen, die nog min of meer nomadisch leven. Noorwegen stelt belang in de Nederlandse letteren, die gekend en in vertalingen gelezen worden.

Dr. W. Schlau, leider der Hessische Landvolkhochschule, gaf een merkwaardige studie over «het moderne Duitsland t.a.v. de nationaliteiten in Europa». Het moderne Duitsland is gespleten in twee gebieden: De Bundesrepubliek (West- en Midden-D.) en de «zone» (Oost-D.) of Volksrepubliek. Terwijl dit laatste alleen de Sovjetmening

weergeeft, ontwikkelt West-D. een grote economische en politieke activiteit. Wat het nationaliteitenprobleem betreft, erkent W.-D. in zijn wetgeving, twee begrippen: natie en volk. Natie, zegt Dr. Schlau, betekent de gemeenschappelijke eenheid van alle burgers van de staat. Volk (naar de definitie van Prof. Hochstätler) is de gemeenschap van mensen die dezelfde oorsprong, levensruimte, dezelfde taal, zeden, gewoonten en cultuur hebben. Aldus vormt het duitse «volk» minderheden in versch. huidige «staten».

Na een historisch overzicht der evolutie van het «cujus regio illius religio» via het «cujus regio illius lingua» naar het moderne «cujus regio illius confessio» (in de zin van wereld- en levensbeschouwing) komt de spreker tot de konklusie dat deze beginselen van integratie tot averechtse resultaten leiden. Integratie in dezelfde belijdenis, in dezelfde taal of in dezelfde levensbeschouwing (zoals de kommunistische éenvormigheid nastreeft) leidt tot vernietiging van de kulturele veelvuldigheid. Deze is voor een «gezond» Europa van groot belang. «Wanneer het kultureel leven der deelnemende volksgemeenschappen veilig is gesteld, geeft de pluralistische gemeenschap ook aan de kleinere volkeren een grotere levenskans in de toekomst». Echter zonder waarborg voor volledige handhaving: daarom is de vrijheid volstrekt noodzakelijk.

Deze vrijheid is ondeelbaar: zowel innerlijke als uiterlijke, waarbij eenieders vrijheid begrensd wordt door deze van de anderen. Het is nodig dit krachtig voorop te stellen, in deze tijd van mobiliteit en technisch dynamisme, zo men eerlijk een harmonische samenwerking nastreeft der Europese volksgemeenschappen.

Mr. A. Rapport, die in 1953 door de Verenigde Naties met een technische zending werd belast naar het Verre Oosten, gaf een relaas van zijn bevindingen aldaar en meer biz. in Kambodja. Hij wenste vooraf elk kvetsend misverstand te vermijden omtrent het begrip «onderontwikkelde gebieden»: dat niet de graad van beschaving bedoelt, maar de aanwending van de moderne techniek op allerlei gebied. De Verre-Oosterlingen gevoelen zich niet minder beschaafd dan de Westerlingen (integendeel). Zij zijn «totaal zeker van zichzelf, fier op hun taal en op hun ras». Zo gebeurde het in Kambodja, dat bij vertrek der Fransen, alle opschriften en uithangborden binnen de maand uitsluitend in de Khmertaal werden gesteld, zowel natuurlijk als alle officiële stukken. Dit na 80 jaar frans koloniaal beheer. Tegenover het Westen, zijn de Oosterlingen fanatiek nationalistisch, onder elkaar bedrijven zij ook een eigen imperialisme.

Het nationaliteitenprobleem in de U.S.S.R. kwam te berde bij een bezoek aan het paviljoen der Sovjetrepublieken. De hr. Kirill Bratsen, vertaler bij de Ned. uitzendingen van Radio-Moskou, beantwoordde gevat enkele vragen. De U.S.S.R. bestaat uit 15 grote nationale republieken onderverdeeld in kleine republieken. In elke republiek is het onderwijs verplicht van de nationale taal en van het Russisch. Elke etnische beweging vindt steun in de Sovjetunie, op... etisch gebied. — De Sovjetunie (buiten enkele specialisten) weet praktisch niets van de Vlaamse beweging, en daar geldt ook de alg. opvatting dat België ééntalig is dat is, franstalig. Toch worden de Nederlandse schilderkunst en letterkunde hooggeschat, deze laatste dan in... franse vertaling... Wij zelf, aldus dhr. Bratsen, hebben veel belangstelling voor de versch. nationaliteiten in ons gebied en randgebied. Wij trachten alle nationaliteiten op gelijke voet te plaatsen, en op de ca. 50 Universiteiten die de ganse U.S.S.R. telt, zijn er nationale universiteiten, buiten de eigen wetenschappelijke akademies, enz. Alle nationaliteiten bij ons, hebben hun schrifttaal, meestal gegrond op de Russische lettertekens, en zij krijgen de kans om hun eigen cultuur te ontwikkelen.

Zwitserland heeft een eigen oplossing gevonden van de cultuur- en taalproblemen. Een bezoek aan het Zwitsers paviljoen, onder leiding van de hr. De Keuster, gaf de deelnemers gelegenheid tot ruime informatie. Alles is voorgesteld in 4 talen. De 23 kantons zijn federale republieken, autonoom en alleen solidair tegenover buitenlandse kwesties. 70 % (op 5 miljoen) spreekt Duits, 20 % Frans, 9 % Italiaans, 1 % refo-romaans. De eerbied voor elkanders taal is een vanzelfsprekend begrip voor de Zwitsers, en er bestaan geen moeilijkheden buiten kleine wrijvingen in een 4-tal meertalige kantons. Godsdienst wordt in de (kantonale) scholen niet onderwezen; het godsdienstondericht geschiedt buiten de school door de kat. priester of de prot. dominee.

Canada heeft een franssprekende minderheid. Dhr. D'Astous behandelde juist de daar bestaande toestand, tijdens een bezoek aan het canadees paviljoen. De Franse Canadezen zijn hfdz. gevestigd in de provincie Québec, en vertonen een grote gehechtheid aan hun taal en cultuur; zij dringen aan op invoering van tweetaligheid, terwijl de meerderheid — Engelssprekenden en meestal protestants — slechts één taal kennen. Het leger is tweetalig, en in het parlement (te Ottawa) werd de simultane verta-

ling ingevoerd. Het onderwijs wordt door de (23) provincies ingericht (niet door de Staat, d.i. het generaal-goevernement), doch de diploma's worden door deze laatste erkend. De 200.000 Indianen die in Canada leven genieten lager onderwijs in hun eigen talen en hebben voorts de rechten en sociale voordelen van de andere staatsburgers. (Noot: Men weet dat in Frankrijk, een wet van 1951, het onderwijs van het Vlaams in de lagere scholen van Frans-Vlaanderen, heeft... verboden).

Tsjeko-Slovakije: Volgens de woordvoerder van dit land met een prachtig paviljoen, bestaat de vroegere tegenstelling tussen Tsjeken en Slovaken niet meer. 8 milj. Tsjeken en 4 milj. Slovaken genieten op kultureel gebied dezelfde rechten in de unitaire staat. Iedere volksgroep heeft in zijn gebied de leiding der zaken. Van de vroegere 3 milj. Sudeten zijn er nog 200.000. Zeer hoffelijk vertelde de offic. woordvoerder dat zijn land simpatie voelt voor de Vlamingen die ook onder de Habsburgers geleden hadden. Hij erkende: wij meenden toen we hier kwamen (op de W.T.) dat België overwegend franssprekend was. Wij hadden wel gehoord van het Vlaams (een soort germaans dialect) doch nu weten we dat de kultuurtaal der Vlamingen het Nederlands is. Wij kennen uw kunst, en uw letteren (langs vertalingen).

Prof. dr. M.P. Fogarthy, docent in de moderne pol. geschiedenis en de sociologie aan de Universiteit te Cardiff (Zuid-Wales) gaf een uiterst belangrijk referaat over «het Britse standpunt en de Vlaamse Beweging». De Britten hadden sedert de Middeleeuwen drukke handelsbetrekkingen met de Vlamingen, die zij om hun kunde leerden waarderen. Van Artevelde was hun bondgenoot. De Vlaamse Kultuur (Bouwkunst en Schilderkunst) oefende grote invloed in gans West-Europa. Ten slotte kwamen in de loop der eeuwen, Britse legers in de lage landen en vooral op Vlaamse bodem oorlogen, waar zij met duizenden begraven liggen...

Vlaanderen, eens een machtige natie waarmee rekening werd gehouden, vecht thans voor zijn taal en cultuur. Wat hebt gij de wereld te bieden, vraagt spreker, wanneer gij volledig uw vrijheid zult hebben?, zult gij dan met uw nationale entiteit in het defensief blijven? De taal is essentieel voor het leven van een volk, maar denkt ook aan de cultuur, en de economie. Spreker vindt aanknopingspunten met de toestanden van Ierland en Wales, en gaat voort: De Vlamingen hebben een grote taak, hun cultuur, de Nederlandse, is zeker van even grote waarde als de Franse en de Engelse, vooral op gebied van de sociale en economische planning. Benelux is hier van uitzonderlijk belang. De Vlamingen die vroeger de wereld uit reisden, en nu nog op gebied van missionering, hebben hun plaats in de Europese beweging, maar zij moeten offensief optreden. Zij moeten eerst en vooral samenwerken om hun invloed te laten gelden...

Het nationaliteitenprobleem in Joego-Slavië: een federale staat met zes autonome republieken: Servië, Kroatië, Slovenië, Macedonië, Montenegro en Bosnië-Herzegovina, naast een tiental minderheden, w.o. Hongaren, Turken, Zigeuners, enz. In iedere autonome republiek, primeert de volkstaal. Een tamelijk komplekse toestand, voor de 18 miljoen inwoners. Deze weten van België niet veel, van de Vlaamse Beweging of Vlaamse problemen nog minder. Hoe zou het anders!

Marokko: het contact met de versch. nationale paviljoenen werd hier ook voortgezet. Het Araabs (als geschreven taal overal dezelfde) staat gelijk met het begrip van de Islam, de godsdienst verkondigd door de profeet Mohamed in de Koran. De ganse Arabische wereld is thans in volle evolutie, waarvan men het einde nog niet kan bevroeden. Zij legt de nadruk op eigen taal, eigen rijkdommen, eigen gelding, en wil de sporen uitwissen van vreemde invloed.

Frankrijk ontving de deelnemers van de studieweek in zijn paviljoen, waar prof. G. Antoine, hoogleraar aan de Sorbonne en organisator van de afdeling: La pensée française, hun te woord stond. Hij verontschuldigde zich, ook namens de Komm.-gen., wegens het ontbreken van Nederl. opschriften. Hij bekende dat de Fransen de Vlaamse problemen gewoon niet kennen. Elzas stelt ook taalproblemen, waar het Duits als tweede taal wordt onderwezen. Eigenlijk blijkt dat Frankrijk een kultureel totalitarisme bedrijft (Cfr. Bretagne, Frans-Vlaanderen) en waar de vriendelijke Prof. voor België tweetaligheid aanprijst, in de zin van actieve kennis der twee landstalen, is het zeer jammer dat hij het goede woord niet verkondigt bij zijn waalse en brusselse taalgenoten... De twee- of meertaligheid die in het één-wordende Europa zullen nodig zijn, is reeds voor de meeste Vlaamse gestudeerden, een traditionele verworvenheid.

Uit dit schematisch en uiteraard onvolledig verslag (*), mogen de uitzonderlijke verdiensten blijken van de Stichting Lodewijk de Raet en zijn dynamieke Voorzitter,

(*) Zie uitgebreide verslagen in De Standaard van dinsdag 26 t/m zondag 30 augustus 1958. Wij zouden een omstandig verslag in boekvorm der belangrijkste referaten ten zeerste begroeten.

Dr. M. Van Haegendoren. Wij willen hem hierom hulde brengen, en betrekken in deze hulde, ook de alg. Voorzitter der Stichting, Prof. Lamberty, en alle medewerkers.

De gastvrijheid en hoffelijkheid die de deelnemers ondervonden op diverse paviljoenen van de Wereldtentoonstelling, heeft de hoofdzaak nimmer kunnen doen vergeten: nl. dat ieder land, of juist, ieder volk, het aksent legt op eigen taal en kultuur, eigen kunnen en eigen gelding. Het is een les voor de Vlamingen. Moge deze konfrontatie vooral de zgz. «intellectuelen» w.o. de academici uit ons volk, als solidaire groep tot meer zelfrespekt dwingen, iudachtig het roemvol vlaams verleden waarvan al die beleefde gasten onze oren deden tuiten. Indien hun woorden wekken, hopen we dat hun voorbeelden zullen trekken. Dan zal Brussel Expo '58, toch geleid hebben tot een ruime Konfrontatie, tot een gewetensonderzoek en indien wij willen, tot een algemeen vlaams réveil.

Het Nederlands als Europese taal erkend

Van Vlaamse zijde wordt nogal dikwijls kritiek uitgebracht op de nieuwe Europese instellingen. De Vlamingen herhalen dat zij de nodige waarborgen wensen voor het gaaf houden van hun taal, cultuur, eigen aard en godsdienst en dat is hun volste recht en zelfs hun plicht. Nu doet het ons, Vlamingen, een bijzonder genoegen te vernemen dat de Raad der Ministers van de Gemeenschappelijke Markt en van Euratom op 16 april jl. heeft beslist dat het Duits, het Frans, het Italiaans en het Nederlands officiële talen zijn van deze internationale instellingen. Er werd bovendien beslist dat het taalregime van de Europese Gemeenschappen in overeenstemming zal gebracht worden met het taalstelsel van de leden-staten die meer dan één dezer talen als nationale taal erkennen. Voortaan zullen de ambtenaren van de Nederlandse taalgroep (Vlamingen en Nederlanders) hun moedertaal gebruiken in hun briefwisseling en in hun betrekkingen met de Europese Gemeenschappen.

Aangezien het taalstelsel van de Europese Gemeenschappen op het Belgisch tweetaligheidsstelsel afgestemd zal worden, is het de plicht van de leidende ambtenaren van alle Belgische departementen, de ambtenaren van de Vlaamse taalgroep op hun morele plicht te wijzen met de Europese Gemeenschappen in het Nederlands in betrekking te treden. Elke druk om met de Europese Gemeenschappen in het Frans te corresponderen, valt onder toepassing van artikel 151 van het Belgisch Strafwetboek.

Vlamingen en Nederlanders, zet de klok niet achteruit! Het hangt van u af of uw taal in de nieuwe Europese instellingen zal gewaardeerd worden.

M. De Laere O.P.

Mededelingen

— Ontdek eens België: Twee storende drukfouten ontdekten wij in dit artikel van ons juni-nr. Het kalenderjaar 1830 (en niet 1930!) geldt nog altijd voor de geboorte van de Belg. Staat.

Het bevolkingscijfer voor 1848, is 4.359.090 (verkeerdelijk werd nog eens 4.076.513 opgegeven (goed voor 1830).

— Het Willems-fonds: is een Vereniging z.v. «tot geestelijke verheffing van het Vlaamse Volk», waarvan het algemeen bestuur zijn zetel heeft te Gent, Nederkouter, 14. Om lid te worden volstaat het zich als zodanig op te geven aan genoemd adres, en de jaarlijkse bijdrage van fr. 50 te storten op p.ch.r. 779.82 Willems-Fonds, Algemeen Bestuur, Ledeborg-Gent. De uitgaven van het W.F. moeten besteld worden bij de Nederlandse Boekhandel, St.-Jacobsmarkt, te Antwerpen.

Bibliografie

«Paria's 57», de onder-beloonden, de krotten, de moreel verlaten kinderen. — door E. Froidure e.a. Nederl. vertaling van Marcel Polfliet. Uitgave der Openluchtwerken, Troonstraat, 218, Brussel. — (foto's, tekeningen, tekst en tabellen), 658 blz., geb. 175 fr.

Aan de Heer Marcel Polfliet, lid van de Vereniging van Vlaamse letterkundigen en joernalist, een welverdiende lof voor de uitstekende vertaling die hij bezorgde van een lijvig boek over een eeuwig aktueel onderwerp: de armen. De werking van de Heer Froidure is enigszins gelokaliseerd in het Brusselse, en draagt er dan ook sommige biz. aspecten van, die bij de Vlamingen het passend voorbehoud zullen uitlokken. Doch de studie zelf is op bredere basis uitgebouwd.

We wensen bij de grond van de zaak te blijven: de strijd tegen de armoede, tegen de krotten; de hulp aan de misdeelden en behoeftigen; de bescherming van het verwaarloosde kind.

Aan de hand van menigvuldige tabellen, schema's, statistieken, kaarten, foto's, krijgen we de «sociografie» van de armoede. Reeds om die reden, is het werk waardevol en mag het een openbaring genoemd worden voor alwie, begaan zijnde op het menselijk plan (zonder enige bijoogmerken van politiek en derg.) met sociale rechtvaardigheid, en eerbied voor de menselijke persoon, zich over het vraagstuk wil bezinnen.

Dagelijks leven van het gezin, uitrusting van de woongelegenheden, besteding van het inkomen worden grondig en uitvoerig behandeld. De categorie der «weinig gegoede loontrekkenden» met hun gezin, anders genoemd «ekonomisch zwakken» omvat meer dan de helft van de bevolking. Tegenover 600.000 «rijken» staan onderaan de sociale ladder, 500.000 personen met te gering inkomen, 300.000 armen en 100.000 ellendigen... Hoevelen onder ons, zijn zich bewust van deze toestand, de gevolgen, het noodzakelijk verweer. Het derde deel behandelt meer speciaal de problematiek der moreel verwaarloosde jeugd. Alles — en dit mag uitdrukkelijk vermeld worden — is behandeld met wetenschappelijke grondigheid, uitvoerig en voor alle belangstellenden, zeer instruktief. Een reeks konkrete gevallen (met documentaire foto's) brengen levendigheid in het geheel en blijven nawerken op de lezer.

Ten slotte vestigen wij de aandacht, ten gerieve onzer academici die door hun beroep met de sociale problemen worden gekonfronteerd, op de rijke, verzorgde, en akkurate bibliografie van 25 bl. van werken en tijdschriften waaronder de nederlandse zeer goed tot hun recht komen.

Mogen wij aan de Heer Froidure een tip geven? Door de repressie werden tal van gezinnen in de ellende gedompeld; hoe denkt hij het gepleegde onrecht te herstellen? Is de naastenliefde, is het humanisme ook een kwestie van zwart of wit?

«De Toekomst is reeds begonnen» — Macht en onmacht van Amerika, uit het duits, (oorspronkelijke Titel: Die Zukunft hat schon begonnen — Amerikas Allmacht und Ohn-Macht). — Uitg. Lannoo, Tiel en Den Haag, 1958, 352 blz.

De auteur, Robert Jungk, schrijft bij de 5e druk van zijn werk (aug. 1957): «mijn weergave van het technisch ontwikkelingsproces, is niet tegen Amerika gericht doch tegen het gevaar van ontnemelijking dat ons allen... van de zijde van een blinde vooruitgang bedreigt.»

Hiermede is het tema van dit boek samengevat: de technische vlucht van deze tijd, en de problematiek van het menselijk zelfbehoud.

De moderne mens, eerst en vooral in Amerika met zijn «onbegrensde mogelijkheden», doet een greep naar de almacht, naar de hemel, naar de kosmische ruimte, naar het atoom. Robots, elektronische wondermachines, aardsatellieten, en dies meer verzetten de bakens naar een interplanetair «imperialisme». De schrijver slaagt er in een fantastisch beeld te scheppen van dit vertikaal avontuur van de mens. Het signaal staat op: gevaar, door schending van de menselijke waardigheid. Alleen het geloof aan een mens die door God geschapen werd, kan de techniek dienstbaar houden aan het geluk van mensenkinderen. Het boek leest vlot, dank zij een boeiende en persoonlijke stijl en zal niet nalaten door de scherpe formulering van het probleem, bezinning te bewerken bij de lezer die tijd heeft tot nadenken over de toekomst van dit ondermaanse. Het is gewoon, adembenemend.

M. DAEL

Binnenhuisversiering

Grote Steenweg 30

BERCHEM - ANTWERPEN

Tel. 39.30.19 - 39.24.45

« RUBENSHOF »

ANTWERPEN

Het huis met standing
aan de Groenplaats

ALTO

Excellent!

DRANKHUIS
GRAAF
VAN
EGMONT
Jules van Praetstraat 28
BRUSSEL

(op 20 m. van de Beurs)
Telefoon : 12.22.63

HET TEHUIS
VAN ALLE VLAMINGEN !

EIGENARES :
C.V. BRUSSELS TEHUIS
H.R.B. 229.900

N.V. USINES LIGOT
WAVERSE STEENWEG-1310-1314
OUDERGEM - BRUSSEL
Tel. 72.56.49 - 72.54.20

LADDERS

ENKELE - DUBBELE
SCHUIFLADDERS
REFORMLADDERS
HANGSTELLINGEN
LIJST LEERTJES

ons
LAND

Het meest gekende weekblad in Vlaanderen... !

... met veruit de grootste gecontroleerde op-
lage !

... en de best gekende ongevallenverzekering
voor het gezin !

VERZAMELAARS... kent U onze prachtige meerkleurige prentdienst
« GLOBERAMA », alleen verkrijgbaar als lezer van « Ons Land » ?

«ORBIS» n.v., Directeur Karel GOYVAERTS : Frankrijklei 83 - Antwerpen. Tel. 32.43.84

Personalialia

Onze Ere-Voorzitter, Prof. C. Heymans, Hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Gent, Voorzitter van de Internationale Unie van Fysiologische Wetenschappen, Nobel-prijs, is terug uit Zuid-Amerika, waar hij talrijke gastvoordrachten heeft gehouden. Wij vermelden o.m. de Universiteiten van Rio de Janeiro, Sao Paulo, Montevideo, Buenos Aires, Santiago de Chili, Lima en Bogota. Van deze drie laatste ontving hij het Ere-Professoraat. Het A.V.O.H.V. is verheugd hierbij aan te sluiten bij de gelukwensen van vereerders en vrienden.

Onze gelukwensen aan Prof. Dr. em. Van de Wijer, de promotor der Naamkunde, voor zijn aanstelling als belgisch vertegenwoordiger op internationaal vlak. Bij deze gelegenheid wensen wij hem hulde te brengen voor zijn vroegere menigvuldige activiteit ten bate van de hoogstudenten- oudhoogstudentenorganisaties, als ere-voorzitter van het K.V.H.V.-Leuven, als voorzitter van het K.V.O.H.V. en als hoofdredacteur van het toenmalige weekblad Nieuw-Vlaanderen.

Wij bieden aan Dr. E. De Goeyse, onze hartelijkste gelukwensen aan bij zijn promotie tot Directeur van de «Public Relations» der Universiteit te Leuven. Op deze post van vertrouwen, zal hij het beste kunnen geven van zijn uitmuntende gaven van hart en geest. The right man on the right place ! Dr. E. De Goeyse, de studentengemeenschap, het A.V.O.H.V. en de Leuvense Alma Mater verwachten het beste van Uw ervaring en bezielende aktie !

Wij feliciteren Dr. Dries Devos, lid van de centrale Raad van het A.V.O.H.V. voor zijn opmerkelijke rede op 24 aug. bij de IJzerbedevaart, over de Frontbeweging, waarin hij o.i. te recht de solidariteit van de jonge Vlamingen uit alle richtingen heeft beklemtoond.

Prof. J. Muls werd vereerd met een promotie in de Leopolds-orde. Onze beste gelukwensen.

Beste gelukwensen aan Dr. G. Schmook, lid der Kon. Vl. Academie, Directeur der Stadsbibliotheken te Antwerpen, bij zijn zestigste verjaardag. Hij is een der beste kenners en verdedigers van ons vlaams letterkundig patrimonium.

Onze gelukwensen aan dhr. Joris Denis, penningmeester der Antwerpse gouw en sekretaris van het V.V.O. bij zijn benoeming tot Kabinetsattaché van de Heer Minister van Openbare Werken.

Bij het heengaan van Prof. Dr. J. Van Mierlo, S.J., lid van de Koninklijke Vlaamse Academie, afdeling Letteren, huldigen wij, naast de mens, de geleerde en de Vlaming, aan wie de Nederlandse Letterkunde zoveel te danken heeft. Gans zijn leven, zijn wetenschappelijke arbeid stonden in het teken van verdediging van het geestelijk erf onzer Nederlanden, en het geloof in de toekomst van de eigen kulturele waarden.

Uit de statuten van het A.V.O.H.V.

Hoofdstuk II. - Doelstelling en Standpunt

Art. 2. — De Vereniging stelt zich ten doel :

- het vormen van een leidende organisatie op grond van de academische solidariteit in dienst van de Vlaamse Volksgemeenschap,
- de rechtstreekse medewerking van deze organisatie aan de verdere ontwikkeling van de nationale Vlaamse beweging,
- het aankweken en bestendigen van nauwere voeling onder alle Vlaamse intellektuëlen,
- het daadwerkelijk steunen van de Vlaamse studentenbeweging in al haar vormen,
- het wegruimen van alle hinderpalen die de vrije ontwikkeling van het Vlaams nationaal leven in de weg staan,
- het mede-opbouwen en ontwikkelen in Vlaanderen van een gave Nederlandse kultuur in al haar levensuitingen.

Art. 3. — Ten overstaan van het Vlaamse vraagstuk neemt de vereniging het volgende standpunt in : erkenning v.h. beginsel dat de Vlaamse volksgemeenschap in volle onafhankelijkheid haar eigen lot moet bepalen.

Voor de praktische toepassing van dit grondbeginsel wordt als minimumstelling vooropgezet de noodzakelijkheid der grondige omvorming van de Belgische centralistische staatsstructuur.

Art. 4. — De vereniging staat op kristelijke grondslag. Zij staat buiten alle partijpolitiek.

Uit alle Gouwen

BRABANT — Algemene ledenvergadering van zondag 29 juni.

Als spreker trad op Ant. K.J. Verleye, o.f.m. cap. die werd voorgesteld door onze alg. Voorzitter, Dr. med. K. Goddeeris. «Wij wensen aldus deze laatste, een reeks aktuele problemen voor te leggen aan onze academici, en hebben daartoe beroep gedaan op gekende en bevoegde personaliteiten. Zo verzochten wij Pater Verleye om een studie over: «De Nederlandse Cultuur in Europa». Zijn werking in het Europa-College te Brugge is eenieder bekend, hij is biz. goed geplaatst om het raderwerk der «Europese» bewegingen op politiek, sociaal, economisch en cultureel vlak bloot te leggen». Een uitgelezen gehoor volgde aandachtig de belangrijke voordracht, die wij in extenso zullen publiceren, van af ons volgend nummer. Na een levendig debat en het dankwoord van Dr. Goddeeris, werd deze geslaagde vergadering besloten door Mr. P. Beeckman, voorzitter der gouw Brabant, die tot allen een hartig woord richtte om de Academici aan te zetten tot meer aktieve deelname in het gebeuren van onze tijd.

ANTWERPEN — Het Studentikoze Galabal der Akademici.

De traditie getrouw richt N.I.A. in samenwerking met het A.V.O.H.V.-Antwerpen — hand in hand — zijn 25e avondfeest in.

Hiermede wordt U en Uwe familie beleefd uitgenodigd tot bijwoning van dit jaarlijkse Studentikoze Galabal der Akademici, op zaterdag 25 oktober 1958 in de Salons Vanhellemont, van Eycklei 14, Antwerpen. Bloemen voor de dames, Bierpetjes en studentenlinten voor de Heren: gratis.

Het ritmische dansorkest o.l.v. Willi Siemens, speelt stemmige dansmuziek.

Wij zijn plaats en nabijheid van deze van vrienden wil laten voorbehouden, gelieve ons duidelijk te willen inlichten uiterlijk de 18e oktober. Na die datum kunnen wij niet meer instaan voor het nauwgezet gevolg geven aan de verschillende wensen.

De bijdrage voor de Ontspanningskring N.I.A.-A.V.O.H.V.-Antwerpen bedraagt:

Van te voren besteld: F 125,— per persoon.
Studenten: F 100,— per persoon.
De avond zelf: F 150,— per persoon.

De bijdragen kunnen gestort worden op postrekening 2222.23 (ir. R.F. van Boexstaele, Antwerpen).

De toegangskarten zullen aan de deelnemers toegezonden worden na ontvangst van hun bijdrage, doch eerst vanaf 21 oktober.

Men kan de Voorzitter van N.I.A. telefonisch bereiken meestal elke dag van 9 tot 12 uur en van 14 tot 18 uur op nr. 33.65.23 (Koninklijke Vlaamse Ingenieursvereniging), de zaterdag n.m. uitgezonderd.

Prof. dr. jur. W. Opsomer, Ir. R.F. van Boexstaele, Dr. med. W. Ballet,
Voorzitter A.V.O.H.V.-Antwerpen, Voorzitter N.I.A., Feestleider.

Sluit aan bij het:

ALGEMEEN VLAAMS OUD-HOOGSTUDENTEN VERBOND

Sekretariaat: Nieuwbrug 21, Brussel.

Postrekening: 4292.38 — Telefoon: 18.68.20 — Jaarlijks lidgeld: 150 F.

Denk aan de storting voor het nieuw akademisch jaar 1958-59. De leden ontvangen al onze uitgaven en het mededelingsblad.

DORTMUNDER THIER

het bier bij uitstek
der Vlaamse Academici

Alleenvertegenwoordiger voor België:

MAURITS ABTS

Steenweg op Leuven, 94
KORBEEK-LO

BEZOEK ONZE BIERKELDER
op de Oude Markt, 22, Leuven

BIERHUIS

Renaissance

Gesticht 1947

HET BEST BEKENDE
VLAAMS DANS-CABARET
TE BRUSSEL

MARTELARENPLEIN, 1
(op 100 m. van de Muntschouwburg)

Tel. 17.39.22

Eigenaar: PIERRE BEUN

ACADEMICI,
HUIS- en BEROEPSPERSONEEL
Vermijdt alle moeilijkheden in
verband met de R.M.Z., sluit aan
bij het

SOCIAAL SEKRETARIAAT DER VRIJE BEROEPEN

Maarschalk Gérardstraat 4a
A N T W E R P E N
Telefoon: 32.52.49

Beheer:

Dr J. Van Reeth — Apot. M.
Raeymaekers — Dr J. Roosens
Dr L. Rombouts — Dr D.
Rottiers.

Motor Briggs & Stratton 1 3/4 HP - snij-
breedte 45 cm. Prijs 7.500 F. — idem 2 1/4
HP - snijbreedte 51 cm. Prijs 8.500 F. —
idem 2 3/4 HP - snijbreedte 54 cm. Prijs
9.500 F. — Model met traktor - 1 versn. 2 3/4
HP. Prijs 11.400 F. — idem 2 versnellingen:
13.900 F.

Etn. DE JONGHE
Braemtstraat, 86, Brussel
MATERIEL D'EXPLOITATION
FORESTIERE

Av. Henrijean, 15, Spa
Tel. 17.68.47

Tel. 717.06 (inter 087)

PROVINCIALE AGENTEN GEVRAAGD